

Landskap: *Småland*
 Härad: *Sunnbo*
 Socken: *Karlsbygd*
 Uppteckningsår: *1945*

Upptecknat av: *Leif Forsman*
 Adress: *Sorrestedsgat. 12 b halsfr*
 Berättat av: *Custaf Gustafson*
 Född år *1868* i *Karlsbygd*

<i>Goloshis ; sand ö. granis.</i>	<i>s. 1.</i>
<i>Belysning</i>	<i>s. 1.</i>
<i>Grisslabet</i>	<i>s. 2-3.</i>
<i>Julgran</i>	<i>s. 3.</i>
<i>Jucia</i>	<i>s. 4.</i>
<i>Julsmällor</i>	<i>s. 4.</i>
<i>Julkänningar</i>	<i>s. 5.</i>
<i>Julark</i>	<i>s. 5.</i>
<i>Julkloppor</i>	<i>s. 6.</i>
<i>Julotta</i>	<i>s. 6-7.</i>
<i>Julskiv</i>	<i>s. 7.</i>
<i>Arbetet efter jul</i>	<i>s. 7.</i>

(H. G. 17.)
(L. M. F. 34.)

ACC. N:R M. 9806:1-10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Barnskrämsel ^{Halland} sid 8.
Anders Hansson: (Halland) sid. 8-10.

Golostri.

De fästiga hade i min barndom inte råd att ha framvärt på golvet. Varje gång de skurede, i regel varje torsdag, strötte de golvet med sitt sjösand sommartid och gravis vintertid. Det fick ligga kvar några dagar.

Belysning

Till hade de inte fotogenlampor utan de spinn hade kunna gaslampor som de sette i stakar. Det fick alltid stå på som barande till arbete att byta och susoppa stiktor. Så fanns det kullampor också. Det var du ask av block med han i samt en veke och de orade hemskt.

Grisstekt

En vecka eller fjorton dagar före jul började
grisstektan. Man steg upp vid fyra-
tiden på morgonen och råkade in grisen
i köket. Man plejade i regel där, för
där var ljus. Fäst tog man ett par
rediga stektappar för att komma i form.
Ibland kunde det hända att man fick
mer än man lida. En Axel Gren en
gång gick på att pleja julgrisen i Borr-
gård, sprang grisen ifrån honom när den
redan var stukken och det blev ett förfä-
ligt väsen. Då sa att Gren hade druckit
för mycket inmen. Då grisen var stukken
och blodet uppsmält, skalle den gäst
skallis och skäras upp. Efter detta var
sex männens arbete slut och så tog jul-
simmens tid. De stekte grisen,

selskade mer en del och gjorde försök av
det mesta såsom sylt, kackepölsa, kule-
kors etc. etc. Det var vår festmet till
julen. Tostkond ? Nej, så sent hade vi
jule här för, det är rätt nyuppt i dessa
boken, har kanske lagts en 30-40 år
huru.

Julgran
Ja, ja men hade vi julgran då jag var ung,
det hade ni på alla ställen och hos de
alla fattigare, åtminstone där det fanns
barn. Prydnaderna gjorde vi själva. Vi
gjorde blommor och betrusstager av peppar
kushälar av stilkid, färgglada botten
o. dyl. och så hade vi julbalar varenda
barn, efter julgrön, så länge julen va-
rade och ibland t. o. m. långt efter.

Lucia

finesser aldrig för barn. Det var bara
någon år sedan de började och det
var olika föremål till i hertugd
som har inför sedan. Förste gången
jag såg ~~en~~ Lucia var på en föreläsning
i Helsingborg 1915 när jag låg där för mitt
ben.

Julasmällor.

På julefton sköt de julasmällor. De gjorde
de också vid stora kates ibland. De som
sköt skulle fångas och så fick de komma
in och få en sup.

Jalbrävar

Jal som nu hängdes bävar i träden åt
fågeln. Vi det var något särskilda
bävar som utsågs. Vi hängde ut dem
från att fågeln och vi skulle känna att det
var fest och friskt det hade gott om allt
vid jul och inte behövde spara.

Julbete

Det var "kvallarna" som sålde ^{tryckta} druckte
julbete. Vi hängde upp arken vid jul
från röggarna och somna hade på många
att röggarna alldelas dolde. Det var bib-
liska motiv, kungliga familjen, olika
fantasiarbete o. sånt. De grändas fröstis
från jul till jul. I tabell hade vi från
sådakar och i mitten hängde på buren
av pinnbort

ACC. NR M. 9806:6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julklappar

Än det fanns barn delades det alltid ut julklappar. De låg mitt på bordet och på delade föräldrarnas lit kor. Tjänstfolket brukade också få julklappar. Ist barnen lades också upp s.k. julbögr. Det var vetebröd, bullar och smiebröd. Överst låg en rund vetebröds med en flätad ^{brunn} runt om. I mitten fanns namnet på den som skulle ha den utskuret av den. De litte lottade gick till de fattiga med julbögr så att alla barn skulle få påsar.

Julotta

De skulle till julotta. De brukade sätta ljus i fönstren för att det skulle se litigt ut och för att det var så mörkt på

ACC. N:R M. 9806:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sågen till kyrkan
de sade att de döda hade julotta före den
riktiga ottan men du för väl för att
det inte är stor sanning i det.

Julotta

Jag minns att de hade halan på golvet jul-
natten på ett ställe i härbygd. I Skiv-
vångs socken hade de alltid halan. Hela
familjen skulle ligga på halvan inför
julnatten. Vad det skulle vara bra för
och jag inte.

Arbetet

upptogs efter 20-dag Kruft.

Barnesbränsel.

Om barnen ville gå nära brunnen så de alltid
alt brunngubben skulle komma och ta
dem. De sa också att om barnen var el-
da skulle Filippus komma och ta dem.

Anders Hausson i (Halleröd.) Hallaryd

En dag skulle länsmanen och fjärdingarna
men komma och hämta Hallarödsgubben för
dessa att han bedrev svartkonst. Då de
skulle göra sin följ med honom, ville
fjort hästarna inte följa alls, men
glämsligt rände de raket in i en rågholm
och bara sprenog runt, runt. Då måste
länsmanen släppa Anders Hausson och
lova att aldrig mer följa honom. Då fjort
blev hästarna misstagna igen och de bröts

här hem.

Om man ville söka Anders Hansson för
någon sjuk, gick man bara till honom
med en påduk el. dyl. som tillhörde den
sjuka och han såg då genast vad för
slopp sjukdom det var samt skickade
med någon medicin som han själv
tört ihop och som alltid var bra. Och
billigt var det. Det kostade bara 25 öre
alltsammans. Efter fråga han inte alls
efter några pengar.

Vår nersjuka grannar här från febrin
är sin och min kvinna låg tvärt sjuk
gick en gubbe härifrån till Hallaröd för
att söka för henne. Han gick som sagt
till fots och var inte i Hallaröd förrän
vid 11-tiden på middan. Anders Hans-
son hittade bara på påduken som

gubben hade med sig så gick han in i
ett annat rum och ved han hade för sig
det är inte gott att vara, men i alla fall
blev man alldeles frisk med en gång
just vid 11-tiden. Han berättade för oss
och så att det var precis som sjukdomen
hade ramlat av henne. Hälsoförhållan-
den på till budet när han skulle gå igen
att om man inte hade haft så starka när-
var, hade han inte gått någon.
Om någon hade blivit besatt så kunde
han gå till Anders Hansson, som då gav
sig som det var som stulit och var det
stulna kunde hämta. Jag skulle nog kunna
berätta ett och annat om detta men jag
vill inte nämna några namn i detta
samarbete.